

## BETÆNKNING

Afgivet af udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke

vedrørende

**Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut om at undersøge, hvilke tiltag der er nødvendige for at etablere campus i Qeqertalik og Avannattaa Kommunia. Undersøgelsen skal blandt andet afdække, de nødvendige tiltag, der sikrer tilblivelsen af GUX i Ilulissat uden, at dette går ud over kvaliteten af, og optagelsesgrundlaget for GUX i Aasiaat. Undersøgelsen skal fremlægges enden udgangen af juli 2022.**

*Fremsat af Doris Jakobsen Jensen, Siumut*

og

**Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut til at udarbejde en redegørelse til FM2023 om fordele og ulemper ved en oprettelse af en landsdækkende erhvervsskole i Aasiaat. Naalakkersuisut skal i deres redegørelse tage højde for uddannelsesområdets nuværende behov for en ny nyskabende erhvervsskole.**

*Fremsat af Kristian Jeremiassen, Inuit Ataqatigiit*

### Afgivet til forslagene 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Sofia Geisler, Inuit Ataqatigiit, formand  
Medlem af Inatsisartut Doris Jakobsen Jensen, Siumut, næstformand  
Medlem af Inatsisartut Mariia Simonsen, Inuit Ataqatigiit  
Medlem af Inatsisartut Nivi Olsen, Demokraatit  
Medlem af Inatsisartut Mette Arqe-Hammeken, Naleraq

Udvalget har efter 1. behandlingerne den 20. og 21. oktober under EM2021 gennemgået forslagene.

#### 1. Forslagenes indhold og formål

Nærværende to forslag er sammenfaldende idet begge forslag relaterer sig til etableringen af nye uddannelsesinstitutioner i Nordgrønland. Punkt 95 søger at pålægge Naalakkersuisut at undersøge, hvilke tiltag der er nødvendige for at etablere campus i Kommune Qeqertalik og

Avannaata Kommunia samt et GUX i Ilulissat, uden at det får betydning for kvaliteten af og optagelsesgrundlaget for GUX i Aasiaat.

Punkt 107 har til formål, at pålægge Naalakkersuisut at udarbejde en redegørelse over fordele og ulemper ved oprettelsen af en landsdækkende erhvervsskole i Aasiaat og samtidigt vurdere behovet for en nyskabende erhvervsskole.

## **2. Udvalgets behandling af forslagene**

Udvalget skal indledningsvist bemærke, at det er centralt, at vi til enhver tid sammenholder etableringen af nye uddannelser og uddannelsesinstitutioner med behovet og efterspørgslen af disse på arbejdsmarkedet. Det er velkendt og veldokumenteret af blandt andre Økonomisk Råd, at vi har stor efterspørgsel på kvalificeret arbejdskraft. Vi skal på egen hånd tilstræbe at dække de behov, som vores arbejdsmarked efterspørger. Det kan give udfordringer, når vi ikke er flere end 56.500 borgere. Netop er af denne grund er det bydende nødvendigt, at vi nøje overvejer prioriteringerne på uddannelsesområdet.

Nærværende to forslag har til formål at undersøge mulighederne for etableringen af nye uddannelsesinstitutioner, men beskæftiger sig ikke nævneværdigt med, hvordan uddannelsesinstitutionerne spiller ind i behovene på arbejdsmarkedet. Udvalget finder det væsentligt, at disse overvejelser indgår i undersøgelserne, såfremt forslagene vedtages af Inatsisartut. Udvalget vil til andenbehandlingen hilse en kort skitsering af behovene på arbejdsmarkedet i særligt Kommune Qeqertalik og Avannaata Kommunia velkommen, såfremt Naalakkersuisut allerede er bekendt med disse.

Herudover er der til punkt 95 indkommet et ændringsforslag fra Siumut. Til punkt 107 er der indkommet et ændringsforslag fra Naalakkersuisut.

### **2.1. Campus**

I sin oprindelige form betyder campus åben plads, og bruges ofte om sammenhængende universitetsområder. Hos os i Grønland forholder det sig lidt anderledes, idet vores campus ikke nødvendigvis relaterer sig til universitetsinstitutioner. I Grønland har vi tre forskellige campus; Campus Sisimiut, Campus Ilimarfik og Campus Kujalleq. Disse tre forskellige campus består af forskellige samlinger af institutioner, hvor Campus Kujalleq eksempelvis ikke er forbundet til en universitetsinstitution.

Naalakkersuisut oplyser i sit svarnotat til punkt 95, at campus i en grønlandsk kontekst vedrører samarbejdsformer på tværs af uddannelsesinstitutioner, der ofte har til formål at skabe synergieffekter. Disse er opstået på baggrund af eksisterende samarbejder mellem institutioner

og er ikke som noget, der planlægges på forhånd fra centralt hold. Det er således udvalgets forståelse, at dannelse af campus ikke sker på foranledning af Naalakkersuisut, men som en naturlig udvikling på institutionernes egen foranledning.

Af denne grund finder udvalget, at det vil være forbundet med besvær, at det fra centralt hold skal undersøges, hvilke tiltag der er nødvendige for at etablere et campus i Kommune Qeqertalik og Avannaata Kommunua. Udvalget finder det derfor relevant, at Naalakkersuisut i undersøgelsen overvejer potentielle synergieffekter mellem Socialpædagogisk Seminarium i Ilulissat og det af forslagsstilleren påtænkte GUX i Ilulissat. Disse overvejelser kan ligeledes sammenkobles med de initiativer, der fremgår af svarnotatet til punkt 95, navnlig udviklingen af nye og samfundsorienterede uddannelser på Socialpædagogisk Seminarium i Ilulissat og oprettelsen af en klimauddannelse i Ilulissat.

## 2.2. Erhvervsskoler

Udvalget ønsker indledningsvist at notere sig, at bestemmelserne om erhvervsuddannelsesområdet, herunder de der relaterer sig til erhvervsskolerne, er reguleret i Inatsisartutlov nr. 10 af 2010-05-19 om Erhvervsuddannelser og kurser på erhvervsuddannelsesområdet. Heraf fremgår en række bestemmelser, der relaterer sig til erhvervsskolernes indhold og virke. Centralt for punkt 107 er blandt andet § 2, stk. 1., der definerer de erhvervsmæssige grunduddannelserne således:

*”Ved en erhvervsmæssig grunduddannelse forstås en vekseluddannelse, således at der skiftes mellem praktik- og skoleophold. En erhvervsmæssig grunduddannelse indeholder grundfag, områdefag, specialefag samt eventuelt valgfag og forudsætter, at der er indgået en lærlingekontrakt eller en uddannelsesaftale, medmindre ansøgeren er optaget på skolepraktik, jf. § 10, stk. 4.”*

Udvalget finder, at det vil være centralt for den ønskede redegørelse i punkt 107, at det nøje overvejes hvorledes bestemmelserne i lovens § 2, stk. 1 har indflydelse på fordele og ulemper ved oprettelsen af en nyskabende erhvervsskole, der tager udgangspunkt i musik eller eksportorienterede områder. Dette gælder i særdeleshed forholdet mellem praktik og skoleophold.

Det er ligeledes centralt for udvalget, at det i redegørelsen holdes for øje ud fra hvilke formål en erhvervsuddannelse tilrettelægges, som skitseret i Inatsisartutlov om Erhvervsuddannelser og kurser på erhvervsuddannelsesområdet. I lovens § 1, stk. 2 fremgår det, at uddannelserne tilrettelægges ud fra fire forhold, der i videst muligt omfang er egnet til at:

- 1) *motivere unge til uddannelse og sikre, at alle unge, der ønsker en erhvervsuddannelse eller et kursus på erhvervsuddannelsesområdet, får reelle muligheder herfor og for at vælge inden for en større flerhed af uddannelser eller kurser,*
- 2) *give unge en uddannelse, der både giver grundlag for deres fremtidige arbejdsliv, bidrager til deres personlige udvikling samt til deres forståelse af samfundet og dets udvikling,*
- 3) *imødekomme arbejdsmarkedets behov for erhvervsfaglige og generelle kvalifikationer vurderet under hensyn til den erhvervsmæssige og samfundsmæssige udvikling, herunder udvikling i erhvervsstruktur, arbejdsmarkedsforhold, arbejdsplads-organisation og teknologi, og*
- 4) *give de uddannelsessøgende grundlag for videreuddannelse såvel i som uden for Grønland.*

Udvalget noterer sig, at ovenstående fire forhold søger at tage hensyn til en blanding af de unge uddannelsessøgende, deres behov og samfundet som helhed. Som anført indledningsvist i punkt 3 er udvalgets holdning til uddannelsespolitiske tiltag i samfundet også forbundet til de konkrete bestemmelser i Inatsisartutlov om Erhvervsuddannelser og kurser på erhvervsuddannelsesområdet. Udvalget vil derfor opfordre til, at disse fire forhold indarbejdes i fordele og ulemper ved udarbejdelsen af undersøgelsen.

Udvalget noterer sig konkret om forslaget til punkt 107, at forslagsstilleren har et særligt fokus på en 'nyskabende' erhvervsskole. Udvalget er af den opfattelse, at der herved konkret menes en musikskole, der vil fungere som en erhvervsskole. Om forslagsstilleren konkret ønsker, at der fokuseres på yderligere forhold ved en 'nyskabende' erhvervsskole er dog uklart for udvalget. Herudover ønsker forslagsstilleren, at der redegøres for oprettelse af eksportorienterede erhvervsskoler. Hertil nævner forslagsstilleren selv uddannelsesretningerne råstoffer, smykkedesign samt guld- og sølvsmede, men åbner ligeledes op for, at Naalakkersuisut bidrager med yderligere uddannelsesretninger. Udvalget vil til forslagets andenbehandling opfordre Naalakkersuisut til kort at forholde sig til eventuelle andre uddannelsesretninger. Ligeledes vil udvalget opfordre til, at der fokuseres på synergieffekter imellem uddannelsesretningerne, såfremt nærværende forslag eller relaterede ændringsforslag vedtages.

### **2.3. Råd og udvalg nedsat af Naalakkersuisut**

I svarnotaterne til punkt 95 og punkt 107 giver Naalakkersuisut udtryk for et ønske om, at nedsætte et råd eller udvalg til behandling af emner, der vedrører erhvervsuddannelsesområdet og den tilhørende arbejdsmarkeds- og erhvervsudvikling. Disse bestemmelser er reguleret i § 4

i Inatsisartutlov nr. 10 af 19. maj 2010 om erhvervsuddannelser og kurser på erhvervsuddannelsesområde

Udvalget er positivt stemt over for ethvert initiativ, der kan kvalificere beslutninger relateret til etableringen af nye uddannelser og uddannelsesinstitutioner på det erhvervsuddannelsesområdet. Udvalget vil tilskynde Naalakkersuisut til i nærmere omfang at redegøre for de indledende tanker relateret hertil, som kom til udtryk under forslagernes førstebehandling.

#### **2.4. Ændringsforslag til punkt 95 fra Siumut:**

Udvalget konstaterer, at Siumut under førstebehandlingen af forslaget fremlagde følgende ændringsforslag:

**”Forslag til Inatsisartut beslutning om at Naalakkersuisut pålægges til at etablere gymnasieuddannelse i Avannaata Kommunia, som skal indeholde Klimaændringer, miljø og bæredygtighed, hvor uddannelsen tilrettelægges i samarbejde med lokale ressourcer, forædling af lokale produkter samt kultur som økonomi- og erhvervsfag uddannelser.”**

Det er udvalgets opfattelse, at ændringsforslaget væsentligt udvider det oprindelige forslags økonomiske ramme, hvorved de økonomiske konsekvenser til ændringsforslaget ikke stemmer overens med det oprindelige forslag. Der er dermed ikke identitet imellem forslagene. Dette indebærer, at Naalakkersuisut ikke vil være forpligtet af ændringsforslaget, såfremt det vedtages.

Udvalget er ikke nærmere bekendt med de økonomiske konsekvenser ved etableringen af en ny gymnasieuddannelse. Udvalget er af den overordnede opfattelse, at etableringen af en ny gymnasieuddannelse vil være omkostningstung og ligeledes risikeres det at have negative konsekvenser for GUX i Aasiaat blandt andet, hvad angår optagelsen af elever.

Udvalget er overordnet positivt stemt for en gymnasieretning, der forholder sig til klimaændringer, miljø, bæredygtighed, kultur, økonomi og erhvervsfaglige fag og som sammenkobles i et samarbejde med lokale ressourcer. Udvalget er af den opfattelse, at en stillingtagen skal bero på et nærmere oplyst grundlag.

### **2.5. Ændringsforslag til punkt 107 fra Naalakkersuisut:**

Udvalget konstaterer, at Naalakkersuisut fremsatte et ændringsforslag under førstebehandlingen af punkt 107.

**”Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut at udarbejde en redegørelse til FM2023 om fordele og ulemper ved oprettelse af en landsdækkende nyskabende erhvervsskole.”**

Udvalget finder det relevant, at Naalakkersuisut med nærværende ændringsforslag ønsker at udvide undersøgelsen fra et regionalt til et nationalt fokus. Herved er det muligt at indarbejde vurderinger af de potentielle synergieffekter, som ville kunne opstå mellem en nyskabende erhvervsskole og eksisterende uddannelsesinstitutioner i hele landet. Hertil er udvalget af den forventning, at der også vil kunne opstå synergieffekter internt i mellem uddannelserne på en nyskabende erhvervsskole.

Det er udvalgets opfattelse, at en udvidelse af undersøgelsesrammen fra et regionalt til et nationalt fokus vil kunne indeholdes i de økonomiske konsekvenser som angivet i det oprindelige forslag. Dette understøttes dels af, at Naalakkersuisut allerede har i gangsat et arbejde og en dialog, som der kan bygges videre på og dels af, at Naalakkersuisut i eget svarnotat ikke har fundet det relevant at kommentere yderligere på de økonomiske konsekvenser som følge af eget ændringsforslag.

Som anført i ovenstående er udvalget af den opfattelse, at der med brugen af ’nyskabende’ konkret refereres til en musikskole, der vil fungere som en erhvervsskole. Om der er yderligere forhold, der inddrages i brugen af ’nyskabende’ er udvalget ikke bekendt med. Såfremt det gør sig gældende skal udvalget opfordre Naalakkersuisut til at forholde sig til dette under forslagets andenbehandling.

### **3. Forslagenes økonomiske konsekvenser**

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagenes begrundelse.

Punkt 95: Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse med Inatsisartuts forretningsorden angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagets realisering. Udgiften til undersøgelsen anslås til 500.000 kr.

Punkt 107: Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse med Inatsisartuts forretningsorden angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagets realisering. Udgiften til undersøgelsen anslås til mellem 500.000 og 1.000.000 kr.

#### **4. Udvalgets indstillinger**

Et enigt udvalget fremsætter følgende ændringsforslag til pkt. 95:

**Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en undersøgelse til FM23, der skal afdække behovene, mulighederne og konsekvenserne for etablering af hhv. GUX, erhvervsuddannelser og videregående uddannelser i Kommune Qeqertalik og Avannaata Kommunua. Undersøgelsen skal i videst muligt omfang inddrage kommunerne og relevante institutioner, samt erfaringer og igangværende initiativer på uddannelsesområdet.**

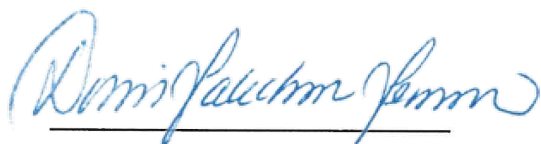
Et enigt udvalget fremsætter følgende ændringsforslag til pkt. 107:

**Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en undersøgelse til FM23, der skal afdække behovene, mulighederne og konsekvenserne for etablering af hhv. GUX, erhvervsuddannelser og videregående uddannelser i Kommune Qeqertalik og Avannaata Kommunua. Undersøgelsen skal i videst muligt omfang inddrage kommunerne og relevante institutioner, samt erfaringer og igangværende initiativer på uddannelsesområdet.**

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslagene til 2. behandling.



Sofia Geisler  
Formand



Doris Jakobsen Jensen  
Næstformand



Mariia Simonsen



Nivi Olsen



Mette Arge-Hammeken